

Тому, разом з примусовим ліцензуванням, необхідно розробляти інші дієві механізми, за допомогою яких можна було б вирішити проблему колізій інтересів в умовах пандемії COVID-19.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гургула О. Примусове ліцензування вакцин проти COVID-19: чи ефективний існуючий механізм? URL.:<https://yur-gazeta.com/publications/practice/medichne-pravo-farmaceutika/primusove-licenzuvannya-vakcin-proti-covid19-chi-efektivniy-isnuuyuchiy-mehanizm.html>
2. Молотай О. Змагання патентів під час війни з коронавірусом. URL.:<https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/15/659374/>
3. Світові уряди мають терміново підтримати відмову від інтелектуальної власності на вакцину від COVID-19. URL.: <https://www.amnesty.org.ua/waive-intellectual-property/>
4. США виступають за призупинення дії патентів на вакцини від COVID-19. URL.: <https://www.dw.com/uk/ssha-vystupaiut-za-pryzupynennia-dii-patentiv-na-vaktsyny-vid-covid-19/a-57442249> 3
5. Чапля М. Скасування патентів на КОВІД-вакцини вб'є інновацію у світі. URL.:<https://blog.liga.net/user/mchaplia/article/skasuvannya-patentiv-na-kovid-vaktsini-vbe-innovatsiyu-u-sviti>

Давидова Ірина Віталівна,

*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ НА РОЗРОБКУ ВЕБ-САЙТІВ

Розвиток новітніх технологій спонукає суб'єктів підприємницької діяльності (і не лише їх) до необхідності використання веб-сайтів з метою освітлення своєї роботи найбільшому колу можливих споживачів, отримання відгуків, замовлень, зворотного зв'язку зі споживачами, змовниками, розміщення реклами тощо.

Сам процес створення веб-сайту є досить складним творчим процесом, що вимагає від розробника (або групи розробників) різного роду навичок (від технічних до креативних). Тому важливим є взаєморозуміння замовника та виконавця, що спричинить задоволення вимог (очікуваного результату) замовника та якісне виконання роботи розробником веб-сайту. Тому важливим є укладення договору на розробку веб-сайту.

Веб-сайт можна визначити як комплексний об'єкт інтелектуальної власності, а тому його створення та передання замовникові цілком підпадає під дію закону про авторське право. Разом із тим, цей вид договорів передбачає кропітку роботу з умовами майнових та особистих немайнових прав автора, де останній має ряд преференцій перед всіма третіми особами. Вирішення питань авторського права є необхідним пунктом будь-якого договору, проте саме авторський у його чистому вигляді є обтяжливим для замовника, і крім того, не передбачає цілого ряду важливих умов для ефективної співпраці.

Другим варіантом є укладення договору надання послуг. Предметом цього договору виступає сам процес створення сайту, а не його результат, і це є великим недоліком в даному випадку, адже більшості замовників «не цікавий» сам процес створення (етапи, внутрішній розподіл функцій між командою тощо), найважливішим є отриманні бажаного кінцевого результату відповідно до визначених вимог, в обумовлені строки та за погоджену ціну (що і є істотними умовами договору підряду). Внаслідок цього оптимальною формою з метою створення веб-сайту за своєю правовою природою є саме договір підряду. Перелік видів робіт, що виконуються за договором підряду, нормативно не вичерпується. Такий комплексний об'єкт як сайт дещо виходить за рамки тільки однієї договірної конструкції, і має містити вище вказані умови про авторське право (елементи договору про передачу виключних майнових прав або є істотні умови ліцензійного договору); може передбачати також і надання послуг, зокрема щодо консультування, технічної підтримки та гарантійного обслуговування тощо.

Структурно договір на розробку веб-сайту має складатися з таких розділів:

1) предмет договору (розкривається перелік робіт, які виконуються, із якою метою, що є кінцевим результатом);

2) права і обов'язки сторін (перелічуються права які мають сторони щодо якісного, належного виконання робіт, їх перевірки, прийняття та оплати, збереження конфіденційної інформації тощо; не варто надавати розробнику право реєструвати від свого імені доменне ім'я для майбутнього сайту і(або) укладати договір з надання послуг хостингу для замовленого сайту; обов'язково необхідно передбачити умови про перехід від виконавця до замовника виключних майнових прав інтелектуальної власності на створені твори, зокрема, дизайн і зовнішній вигляд сайту, картинки, тексти, фото, відео, анімація, банери тощо якщо їх створення входять в розробку сайту тощо, або невиключних майнових прав в достатньому для замовника обсязі;

3) порядок виконання договору (узгодження об'ємів робіт, відповідальні особи);

4) строки (можна визначати періодами або конкретною датою); за загальним правилом договором не передбачається зміна строків виконання у зв'язку із власне невиконанням якогось з обов'язків замовником (оплата, надання інформації, погодження робіт); досить часто предметом судового розгляду є питання прострочення;

5) розрахунки сторін – логічним є передбачення безготівкового розрахунку з конкретизованим призначенням платежу, що буде служити простим практичним доказом підтвердження суми і моменту оплати, а також частковий аванс до початку робіт і часткову післяплату після завершення, тестування і приймання робіт;

6) приймання-передача робіт (враховуючи досить велику кількість судових справ щодо неналежного виконання зобов'язань, з метою уникнення зловживань замовника із цього приводу можна включити до договору пункт щодо його обов'язку надати письмову відмову від приймання робіт із чітким обґрунтуванням;

7) гарантійні зобов'язання та технічне обслуговування (тут варто передбачити строки гарантованої підтримки і обслуговування розробленого сайту, усунення виявлених недоліків, практично обґрунтованим тут є строк не менше 12 місяців після запуску сайту, а компанії з хорошою репутацією надати гарантійне обслуговування три і більше років);

8) права інтелектуальної власності і авторські права (враховуючи специфіку самого об'єкта договором обов'язково мають бути передбачені та узгоджені питання щодо відчуження майнових прав від автора замовникові, оплата за які входять у вартість робіт по договору, а права переходять разом із підписанням актів; не менш важливим є й включення до договору пункту щодо копірайту, а саме, чи матиме право розробник залишати інформацію про своє авторство на даному сайті, розміщувати у своєму портфоліо та ін.)

9) відповідальність сторін (має бути передбачений дійсний механізм відповідальності, а не лише традиційна відсилка до діючого законодавства України, наприклад, можна передбачити конкретно прописані види неустойки, відшкодування завданих збитків, упущеної вигоди тощо);

10) строк дії та порядок розірвання Договору;

11) порядок вирішення спорів;

12) обмін інформацією та документацією (зокрема, мова про погодження порядку передачі ключів та паролів від сайту);

13) прикінцеві положення.

Крім описаної, достатньо традиційної структури (з деякими додатковими уточненнями, які обумовлені специфікою такого об'єкта як веб-сайт, важливо

правильно оформити та погодити додатки до договору на розробку веб-сайту. Одним з таких додатків є технічне завдання, яке без перебільшень, є найважливішим додатком договору. Умови і вимоги, вказані у тексті технічного завдання визначають набір функцій, можливостей і зовнішній вигляд створеного на замовлення веб-сайту. Юрист повинен перевірити правильність формулювань, що деталізують обов'язки сторін, переважно виконавця (розробника), які впливають з основного договору.

На відміну від типових договорів про виконання робіт, договір на розробку веб-сайту обумовлює і передбачає передачу майнових прав на створений веб-сайт. Лише dokonаний факт передачі за договором виключних майнових прав інтелектуальної власності на сайт робить замовника робіт власником створеного сайту. Тому договір має містити, зокрема: детальний опис об'єкта права інтелектуальної власності, чіткий перелік і обсяг прав, які передаються від розробника до замовника, порядок та умови їх передачі, строк і територію їх дії, розмір винагороди за передачу майнових прав.

Завершальним етапом, який завершує відносини між замовником і виконавцем (розробником) є підписання Акту про виконання робіт і передачу виключних майнових прав. Такий Акт, за умови належного і повного виконання обов'язків сторін договору, підтверджує факт виконання робіт і передачі майнових прав на створений у результаті об'єкт права інтелектуальної власності. Подальші правовідносини між сторонами, якщо такі виникають, оформлюються новими самостійними угодами зі своїм власним предметом регулювання. Саме Актом підтверджується перехід прав інтелектуальної власності. Акт одночасно підтверджує факт виконання розробником обов'язків за договором на розробку веб-сайту і виступає документом первинного бухгалтерського обліку. До Акту про виконання робіт за договором також вносяться всі наявні зауваження з боку замовника.

Підсумовуючи вищевикладене можна впевнено стверджувати, що Інтернет-сайт як об'єкт інтелектуального права може містити (поєднувати) в собі різні об'єкти інтелектуальної власності, а саме об'єкти авторського права і суміжних прав (найбільш поширене наповнення веб-сайту), об'єкти патентного права (програмні засоби, тобто комп'ютерні програми, які використовуються у програмуванні веб-сайту, можуть містити об'єкти технологій, які вирішують певну технічну задачу, а відтак є винаходом або корисною моделлю), засоби індивідуалізації суб'єктів господарювання (доменне ім'я, яке є обов'язковим для кожного веб-сайту, зазвичай є знаком для товарів і послуг, що охороняється відповідним свідоцтвом, та/або є комерційним найменуванням). Тому важливо розробити такий договір на розробку веб-сайту, який би задовольняв вимоги

замовника, був вигідний обом сторонам та враховував всі особливості, які пов'язані за специфікою даного об'єкта.

Mazurenko Svitlana,
PhD in Law, Associated Professor at the
Department of Intellectual Property Law,
National University «Odessa Law Academy»

LICENSES AND LICENSE AGREEMENT IN THE SYSTEM OF CONTRACTS ON INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Characterizing individual contractual structures in the field of intellectual property rights, we pay attention to licenses and license agreement. Based on the content of Art. 1108 of the Civil Code of Ukraine can give the following definition of licenses in the field of intellectual property. A license is a written authorization granted by a person who has the exclusive right to authorize the use of an intellectual property object (licensor) to another person (licensee) for the use of that object in a particular limited area.

In general, the term «license» (from Latin licitus – authorization, law) is quite widely used in modern legislative terminology. In the context of intellectual property laws, licenses have traditionally been considered as a permit to use an intellectual property object. Thus, according to Art. 1 of the Law of Ukraine «On Protection of Rights to Inventions and Utility Models» license – permission of the patent owner (licensor) granted to another person (licensee) to use the invention (utility model) under certain conditions.

With regard to license types, it should be noted that there are several criteria for classifying license types. The criteria for classification are the licensee's right to grant licenses to others and the licensee's right to protect their exclusive rights against the unlawful acts of others. In the former case, it is a simple (non-exclusive) license under which the licensee may grant the right to use the result of intellectual activity or the means of individualization to others. Licenses issued by a licensor to others must only provide for such use as is specified in the license agreement.

In the second case, it is an exclusive license under which the licensee is forbidden to issue licenses for the use of the result of intellectual activity or means of individualization to other persons. The essence of an exclusive license is the ability to use the facility in the absence of competitors. The right to prohibit all other persons from using the object still belongs to the right holder of the exclusive rights. Chapter 75 of the CC introduces the concept of a single license, which recognizes a license